

EEN VRIENDSCHAP

SILVIA AVALONE BIJ DE BEZIGE BIJ

Staal
Marina Bellezza
Levenslicht

SILVIA AVALLONE

EEN VRIENDSCHAP

Vertaald door Manon Smits

2021
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Dit boek is ontsproten aan de fantasie van de auteur.
Namen, personages, plaatsen en gebeurtenissen zijn fictief
of op fictieve wijze gebruikt.

Copyright © 2020 Silvia Avallone en Mondadori Libri S.p.A., Milaan
Published by special arrangement with Mondadori Libri S.p.A./Rizzoli
in conjunction with their duly appointed agent Malatesta Literary Agency
and the co-agent 2 Seas Literary Agency

Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Manon Smits

Oorspronkelijke titel *Un'amicizia*

Oorspronkelijke uitgever Mondadori (Rizzoli), Milaan

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagbeeld Bo Bartlett

Foto auteur Giovanni Previdi

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 031 3731 5

NUR 302

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor mijn vader

‘Wat is de zin van het leven?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Ik ook niet. Maar volgens mij draait het niet allemaal om winnen.’

Jonathan Franzen, *De correcties*

INHOUD

DE DAGBOEKEN

Bologna, 18 december 2019 – 2.00 uur 13

DEEL I

De tijd voordat iedereen haar kende
(2000)

1. *De gejatte spijkerbroek* 17
2. *Twee onbekenden* 33
3. *Afscheid van het uitzicht* 40
4. *De kamer van de portretten* 54
5. *Overgangszomer* 63
6. *De mythologieles* 77
7. *Ferragosto, toen B. me het leven redde* 88
8. *Variabele ster* 101
9. *Ontvanger afwezig* 114
10. *Een gewoon meisje* 128
11. *De Liabel* 142
12. *Kerstmis 2000* 150

DEEL II

Ongelukkigheid en waarneming
(2003-2006)

13. *'Een blijvend bezit'* 165
14. *De terugkeer van de scharrelaars* 172

15. <i>Gin</i>	184
16. <i>Morante en Moravia</i>	194
17. <i>Een roos is een roos</i>	204
18. <i>De blog</i>	215
19. <i>Herstel van het uitzicht</i>	226
20. <i>Sally</i>	238
21. <i>De gladstrijkster</i>	254
22. <i>Een provinciale liefde</i>	269
23. <i>Koninginnen van de wereld</i>	286
24. <i>Begrafenismode</i>	302
25. <i>De Via Mascarella</i>	312
26. <i>9 juli 2006</i>	329
27. <i>De werkelijkheid eist/ dat men ook hierover zegt/ het leven gaat door</i>	342
28. <i>De regen in het pijnbos</i>	357

DEEL III

Lessen in leegte

(2019-2020)

29. <i>Het telefoongesprek</i>	373
30. <i>Een gezin</i>	393
31. <i>Oefeningen in verzoening</i>	409
32. <i>Vriendinnen voor altijd</i>	417

EEN VRIENDSCHAP

<i>T, 2 januari 2020</i>	437
--------------------------	-----

Verantwoording citaten	441
------------------------	-----

DE DAGBOEKEN

BOLOGNA, 18 DECEMBER 2019 – 2.00 UUR

De diepste duisternis was de plek die ik als kind het engst vond. Ik hoefde de garage maar in te gaan zonder op het lichtknopje te drukken, of de deur van de kelder half dicht te trekken, en dan werd ik overvallen door die stille, zware duisternis.

In de diepste duisternis konden allerlei gevaren schuilen. Heksen, enge dieren, monsters zonder gezicht, of juist helemaal niets: de leegte. Ik denk dat ik daarom zo lang bij mijn moeder op de kamer heb geslapen, ik schaam me gewoon om te zeggen tot welke onwaarschijnlijke leeftijd.

Nu, op mijn drieëndertigste, kijk ik naar de diepste duisternis van mijn kamer en meen ik mijn oude dagboeken te horen ritselen op de verstoppiek waar ik ze levend heb begraven nadat ik jou was kwijtgeraakt. Zes schoolagenda's waarin vijf jaar gymnasium en één jaar universiteit zijn samengevat in een zwierig handschrift, markeerstift en glitters, verstomd en verstild als in een verlaten kernreactor.

Sinds we geen vriendinnen meer zijn ben ik ermee opgehouden het leven vast te leggen.

*

Ik ga op mijn bed zitten. In een opwelling van volwassenheid besef ik dat het moment is gekomen om herinneringen op te halen en jou het hoofd te bieden. Anders zou ik geen verstandige beslissing kunnen nemen ten opzichte van jou.

Ik haal de ladder uit het berghok, beklim twee sporten en blijf staan, want ik voel me net een dief. Maar van wat dan? vraag ik me af. Van mijn eigen verleden?

Als ik op de bovenste sport sta, heb ik hartkloppingen. Ik steek mijn hand

uit in het stof boven op de kast en haal alle zes de agenda's tevoorschijn vanuit de diepste duisternis.

Ik leg ze in het licht op mijn nachtkastje. Het voelt als een stomp in mijn maag om ze hier naast me te hebben liggen. Tegenover die roze, gebloemde en goudkleurige omslagen voel ik de behoefte om meteen duidelijkheid te scheppen: het kan onmogelijk bijgelegd worden tussen ons tweeën, Beatrice.

Ik leg mijn hand op het lila omslag van mijn agenda van 2000-2001, in de verleiding, maar nog steeds weifelend of ik hem zal openslaan of niet. En terwijl ik heen en weer word geslingerd, heb ik mijn vingers niet meer in bedwang en glijden ze op eigen houtje tussen de blaadjes. De agenda valt open en er dwarrelt een vergeelde polaroid uit, zo een die mijn vader van ons gemaakt had.

Ik raap de foto op en houd hem in het lamplicht. Ik herken mezelf als tienermeisje, met mijn korte haar, sweater van de Misfits, verschrikte blik. En ik herken jou, mijn exacte tegenpool. Met je prachtige bos haar, je rode lippenstift, je paarse nagels; vrolijk lachend sla je je armen om me heen. Wat is het pijnlijk om ons zo te zien.

Ik draai de foto om. Op de achterkant staat geschreven: 'Voor altijd vriendinnen'. De datum: '14 juni 2001'.

Het is me al in geen tijden overkomen, maar nu barst ik in tranen uit.

DEEL I

De tijd voordat iedereen haar kende
(2000)

De gejatte spijkerbroek

Als dit verhaal een begin moet hebben, en dat moet nu eenmaal, dan kies ik voor de gejatte spijkerbroek.

Het doet er niet toe dat dat niet het chronologische startpunt is, dat we elkaar eigenlijk al kenden vóór die middag. Wij tweeën ontstonden op dat moment, toen we er op de scooter vandoor gingen.

Maar ik moet eerst iets duidelijk maken. Het kost me moeite en het ergert me, maar het zou niet netjes zijn om net te doen alsof de Beatrice over wie het hier gaat zomaar een willekeurige Beatrice was. Dan zou de lezer nietsvermoedend beginnen, en dan, als hij eenmaal doorheeft dat het om jou gaat, van zijn stoel opspringen en roepen: ‘Wat, bedoel je háár?!’ En dan zou hij zich in de maling genomen voelen. Dus ik kan helaas niet buiten beschouwing laten wat dat meisje uit mijn dagboeken is geworden: een publiek figuur, en wel zo een om wie je niet heen kunt. Sterker nog, ik kan wel stellen dat er niemand op de wereld is om wie je moeilijker heen kunt dan jij.

*

Degene over wie ik het heb is namelijk Beatrice Rossetti.

Ja, inderdaad, *de* Beatrice Rossetti.

Maar voordat iedereen op de aardbol haar kende en men op elk uur van de dag en de nacht wist waar ze was en wat ze aanhad, was Beatrice een heel gewoon meisje en ze was mijn vriendin.

Mijn beste vriendin om precies te zijn, de enige die ik ooit heb gehad. Ook al had niemand dat ooit kunnen bedenken en ben ik altijd op mijn hoede geweest om het te verklappen.

Ik heb het nu over jaren geleden, toen de wereld nog niet werd over-

spoeld met haar foto's en het noemen van haar achternaam niet meteen aanleiding was voor hele debatten, eindeloze discussies en heftige ruzies. De magnetische polen, de oceanen en continenten beefden nog niet zodra zij een knipogend gezicht publiceerde, of een mantelpakje of een romantisch etentje in het gezelschap van een knappe jongeman boven in de Burj Khalifa. Sterker nog, voor de overgrote meerderheid van ons bestond het wereldwijde web nog niet eens.

Ik heb me altijd strikt gehouden aan de geheimhoudingsgelofte die ik heb afgelegd over onze vriendschap. En dat ik de controle nu laat verslappen is alleen om orde op zaken te stellen voor mezelf. Mijn biecht begint en eindigt hier, laat dat duidelijk zijn, in deze privékamer met de deur dicht, want zo heb ik schrijven altijd gezien.

Ik zou het niet in mijn hoofd halen om het rond te bazuinen of, erger nog, erover op te scheppen. En trouwens, wie zou me geloven? Als ik bijvoorbeeld alleen al tegen mijn collega's zou zeggen: 'Ik ken La Rossetti van vroeger, we zaten bij elkaar in de klas', dan weet ik nu al dat ze me continu zouden bestoken met nieuwsgierige vragen. En ze zouden er als vanzelfsprekend van uitgaan dat er alleen af en toe een hoi, een terloopse blik tussen ons was uitgewisseld, zeker niet dat iemand zoals zij en iemand zoals ik handlangers hadden kunnen worden.

Ze zouden me pikante, liefst gênante details willen ontfutselen, haar goddelijkheid willen verlagen tot zondigheid, tot een valstrik: 'Vertel, heeft ze een facelift gehad?' 'Met wie heeft ze het gedaan om *zó beroemd* te kunnen worden?'

Maar dat zouden ze dan aan de verkeerde persoon vragen, want degene die ik heb gekend is niet 'La Rossetti' – ik wéét wie Beatrice is. De gaten in haar biografieën, de vragen die ze ontweek tijdens interviews, de leegtes en de verliezen waar nergens een spoor van te vinden is, die heb ik bewaard. Samen met bepaalde kinderlijke en schandelijke pleziertjes van ons, die niemand iets zouden interesseren, maar die mij zelfs nu nog kippenvel bezorgen.

Na haar heb ik nog wel andere vriendschappen gezocht, maar niet van harte. Ik wist diep vanbinnen dat die magie van geheimen en schuilplekken en plechtige geloftes alleen in het eerste jaar van het gymnasium had kunnen ontstaan tussen mij, Elisa Cerruti, een volslagen onbekende, en Beatrice Rossetti, de beroemdste persoon op de hele planeet. Dus wat maakt het voor mij die haar is kwijtgeraakt dan uit dat iedereen daarbuiten haar

idealiseert, haar bewierookt, haar kruisigt, haar haat en hoe dan ook denkt haar te kennen?

Ze weten helemaal niets, zo denk ik erover.

Want zij was mijn beste vriendin, lang voordat dat allemaal begon. En ik heb de hele nacht liggen lezen in alle vijf de agenda's van het gymnasium en die van mijn eerste jaar aan de universiteit. En daarna stond ik een hele tijd naar mijn bureau bij het raam te staren, naar de computer die ik tot nu toe alleen voor werk heb gebruikt. Ik stond er angstig naar te kijken. Want als meisje was ik ervan overtuigd dat ik goed kon schrijven, ik dacht zelfs dat ik later schrijfster zou worden. Dat is niet gelukt. Terwijl Beatrice een dróóm is geworden.

Maar ik voel de Bea die niemand kent in mijn binnenste trappelen om tevoorschijn te komen. Ik heb zo lang rondgelopen met die leegte in mijn ziel, dat het me nu niets meer kan schelen of ik het kan of niet. Ik hoef niets te bewijzen. Ik wil alleen maar vertellen. Toegeven dat ik nu, in 2019, nog steeds last heb van de teleurstelling, de woede, de nostalgie. En ik weet niet of het een overgave of een bevrijding zal zijn om het eruit te gooien, daar kom ik later dan wel achter.

Wat ik nu wil terughalen is alleen nog maar het begin.

*

Goed, daar waren we dus gebleven, bij die gejatte spijkerbroek.

Op 11 november 2000 – zo staat het in mijn agenda van het eerste jaar op het gymnasium – een sombere zaterdag, waarop de regen tegen het raam kletterde en voor mij, net als voor al mijn leeftijdgenoten, het categorische gebod gold om uit te gaan, lol te maken en een heleboel vrienden te hebben, zat ik kniezend op mijn kamer te niksen. Ook Beatrice was destijds niet heel populair, hoe bizar dat nu ook mag klinken. Sterker nog, ze had waarschijnlijk nog minder vrienden dan ik, gezien het feit dat ze na de lunch, tegen halfdrie, de moeite nam om mij te bellen op onze vaste telefoon.

Blijkbaar was ik haar laatste strohalm. Ik woonde pas een maand of vier in de stad en ik was niet alleen niet geïntegreerd, maar het kon me ook helemaal niets schelen; ik wilde alleen maar dood.

Die zaterdagochtend was ik naar school geweest, daarna had ik zoals gewoonlijk zwijgend geluncht met mijn vader, waarna ik me in mijn kamer

had verschanst, de koptelefoon van mijn walkman had opgezet en verder was gegaan met het opstellen van de lijst bijvoeglijke naamwoorden – ‘solitair’, ‘rossig’, ‘eeuwenoud’ – voor de plataan midden op de binnenplaats. Uiteindelijk was ik het ook zat geworden om naar woorden te zoeken en gooide ik mijn agenda op de grond. Zo zat ik daar, in kleermakerszit op mijn bed, boos op de hele wereld, toen mijn vader aanklopte. En ik reageerde uiteraard niet. Ik zette mijn muziek uit. Hij wachtte. Hij klopte opnieuw en opnieuw reageerde ik niet. Het was een soort wedstrijdje wie het het langst zou volhouden. Totdat hij de deur opendeed en zijn hoofd een klein stukje de kamer in stak om me niet te ergeren: ‘Er is een meisje uit je klas aan de telefoon, ze heet Beatrice.’

Mijn hart sloeg op hol.

‘Kom, ze zit te wachten,’ spoorde hij me aan, omdat ik niet in beweging kwam.

Je kon zien dat hij blij was: hij dacht dat ik eindelijk vriendinnen had gemaakt, maar dat had hij mis. Vóór dat telefoontje waren Beatrice en ik nog helemaal geen vriendinnen. Zij had me één keer dat idee gegeven, maar de keer daarna zag ze me niet staan. Op school was ik lucht voor haar. Nog erger dan degenen door wie ik werd gepest: totale onverschilligheid.

‘Ga je mee naar het centrum?’ vroeg ze zodra ik de hoorn tegen mijn oor hield. Eigenlijk had ik nee moeten zeggen en meteen moeten ophangen. Maar ik gaf me over.

‘Wanneer?’

‘Over een halfuur, uurtje?’

Dat leek me geweldig, samen met haar door de Corso Italia flaneren zodat iedereen ons kon zien. Vertrouw haar niet, hield ik mezelf voor terwijl ik de hoorn extra stevig vastklemde. Denk na: ze zou voor schut staan met jou. Er moet iets achter zitten. En trouwens, neem me niet kwalijk: waar haalt ze het lef vandaan om mij te bellen? Ik was kwaad. Maar ondanks alles was ik toch ook opgewonden.

‘En wat gaan we dan doen in het centrum?’ Ik tastte het terrein af.

‘Dat kan ik je niet aan de telefoon vertellen.’

‘Waarom niet?’

‘Het is een geheim.’

‘Kom op, vertel.’

‘Ja, maar dan kom je niet...’

Ik zweeg, ik kon heel goed wachten. Ze aarzelde, maar uiteindelijk gaf ze

zich gewonnen en fluisterde: 'Ik wil een spijkerbroek jatten. Ik heb er een op het oog.'

Ik hield mijn adem in.

'In mijn eentje lukt het niet, ik heb iemand nodig om op de uitkijk te staan,' gaf ze eerlijk toe. 'Maar je hebt geen idee, het is niet zomaar een spijkerbroek... deze kost vierhonderdduizend lire!' riep ze op gedempte toon uit. Ik stelde me voor dat ze een hand voor haar mond hield, zodat ze haar daar thuis niet zouden horen. 'Als je meegaat, zal ik er ook een voor jou jatten. Dat beloof ik.'

Mijn vader was in de keuken de tafel aan het afruimen en keek even om de hoek van de deur de gang in, naar hoe ik daar stond, als verstijfd bij het telefoontafeltje. Hij zou er weet ik wat voor over hebben gehad als ik uit zou gaan en me thuis ging voelen in deze stad die me zo vijandig gezind was. Terwijl ik zelf niets liever wilde dan terug te keren naar mijn oude leven en mijn vader nooit meer te hoeven zien.

Ik haatte hem, ook al had hij niets gedaan. Maar juist dat niets, daar ging het om. De kale muren van mijn kamer, speciaal geleverd voor mijn komst. Het lege bed waarin ik elke nacht met mijn armen en benen lag en vergeefs zocht naar een hand, een knie van een van hen. Het appartement waar ik hen niet hoorde kletsen, niet hoorde ruziën, waar ze mij niet riepen en koppig wegbleven.

'Ik ga mee,' antwoordde ik ten slotte.

Ik hoorde Beatrice zachtjes giechelen: ze had me door. Geen mens zou hebben gedacht dat iemand als ik in staat was om winkeldiefstal te plegen, maar Beatrice had het goed aangevoeld. Ja, ik weet wel dat ik heb geschreven dat ze destijds een heel normale meid was, maar ze had ook een gave: ze kon iemand lezen. Niet iemands buitenkant en ook niet de binnenkant, maar het hart. Het hart van iemands woorden, handelingen, kleren. Juist zij die haar fortuin zou maken met uiterlijke schijn, wist dat iemands waarheid, net als bij een boek, besloten ligt in datgene wat onbenoemd en geheim blijft.

'Om halfvier op het ijzeren strand. Weet je waar dat is?'

'Ja.'

Ik hing op. En terwijl ik daar stond, met de telefoondraad nog in mijn hand, kwam ik onwillekeurig weer een beetje tot leven, al vertrouwde ik het niet echt en was ik al vier maanden dood.

Het ijzeren strand is veel te ver weg, bedacht ik terwijl ik me snel aankleedde, 'doei,' tegen mijn vader mompelde en zonder verdere uitleg de deur uit ging.

Het strandje werd zo genoemd vanwege het donkere zand en de resten van een oude mijn en het was beslist niet in het centrum. Ik was er in juli toevallig terechtgekomen, op een van die vele middagen dat ik in mijn eentje op mijn scooter rondreed. Het was me opgevallen omdat er zelfs midden in de zomer geen mens was. Het was een rotsachtige inham waar het water meteen diep werd en waar een troosteloze sfeer van verwaarlozing heerste van een onbelangrijk strandje dat de toeristen links lieten liggen, waardoor ik me er meteen verwant mee voelde. Maar op die zaterdag in november, toen ik ernaartoe reed en mijn broek en mijn jas kletsnat regenden, had ik werkelijk geen idee waarom Beatrice daar met mij had afgesproken.

Omdat ze zich voor me schaamt, natuurlijk. Of ze wil een streek met me uithalen en komt zelf niet opdagen.

Er waren geen huizen of winkels op dat stuk kust, laat staan dure spijkerbroeken van vierhonderdduizend lire. Bij elk verkeerslicht remde ik en keek achterom. Ik voelde de logische neiging om gewoon weer naar huis te gaan, maar kon het toch niet laten om door te rijden.

Ik werd bestempeld als 'de vreemdeling'. Zo noemden ze me achter mijn rug in de klas, maar wel zo hard dat ik het kon horen. Alsof ik helemaal uit Argentinië of Kenia kwam, in plaats van gewoon uit een andere regio van Italië. Als ik de klas binnenkwam staarden ze me aan en maakten opmerkingen over mijn schoenen, mijn rugzak, mijn haar. Elke keer als ik de *e* of de *z* net iets anders uitsprak dan zij, begonnen ze te lachen. Ook Beatrice lachte mee. Ze had me nooit verdedigd, was nooit naar me toe gekomen in de pauze. En wat wil ze nu van mij? Dat ik voor haar op de uitkijk ga staan?

Wat een sukkel ben ik.

Ik slingerde in een bedrukte stemming door de bochten naar het uitzichtpunt, liet de bebouwde kom achter me. Het hield op met regenen, hier en daar verschenen stukjes flets licht tussen de donkere wolken. De straten, de gebouwen, de stranden: allemaal kletsnat. Het kon niet waar zijn dat iemand zoals zij mijn vriendin wilde worden.

Ze gebruikte make-up en elke dag leek het alsof ze net van de kapper kwam. En ik? Vergeet het maar. Iemand had me moeten leren om ook aandacht te besteden aan de buitenkant, maar dat was nooit gebeurd.

Toen ik stilstond bij het stopbord aan de rand van de stad, voelde ik me zo onzichtbaar, ook voor mezelf, dat ik in mijn achteruitkijkspiegeltje gluurde. Mijn gezicht was wit, sproetig. Ik had misschien wat rouge op kunnen doen, wat foundation, als er tenminste make-up was geweest in dat huis, als er nog enig spoor van vrouwendingen zou zijn achtergebleven, maar nee. Terwijl ik de weg naar de winderige kaap nam wist ik het zeker: het was absoluut een grap. Zo meteen zou ik daar helemaal alleen staan, nog eenzamer dan ik al was, en dan zou ik van de rotsen af springen. Ik was een mislukking, ik kon alleen maar alles fout doen.

Maar ze was er wel.

Ze zat op haar splinternieuwe SR Replica op me te wachten, onder de gezwollen, loodgrijze hemel, met haar helm in haar handen en met een donkere regencap die haar helemaal bedekte en waaronder alleen een paar laarsjes te zien was met zulke hoge naaldhakken dat niemand anders, van welke leeftijd ook, daarmee op zo'n regenachtige dag een scooter had kunnen besturen. De wind liet haar lange haar tot op haar kont wild dansen; dat was in 2000 trouwens nog niet chocoladebruin en gekruld, maar kastanjebruin met geblondeerde punten zoals dat toen in de mode was, en steil gemaakt met de steiltang. Ze had niet gelogen, ze had me niet bedrogen: ze wilde echt met mij op stap.

Ik remde af en stopte vlak naast haar SR met mijn tweedehands Quartz die echt het lelijkste was wat mijn vader voor me had kunnen kopen en die ook nog eens was volgeplakt met gênante stickers: een opgestoken middelvinger op het achterlicht, verschillende bulldogs met een hanenkam en de A van anarchie, punkrestanten die niet bij mij hoorden.

Half in shock, met een slap gevoel in mijn armen en benen, deed ik mijn helm af en keek naar haar op, en zelfs nu, twintig jaar later, zie ik haar gezicht nog zo voor me. Niet zoals het er tegenwoordig uitziet, op miljoenen reclameposters die je overal tegenkomt, op de cover van tijdschriften en op heel internet. Maar zoals ze was op die lang vervlogen dag van mijn tienertijd, de enige dag dat ik haar ooit buitenshuis heb gezien zonder dat ze was opgemaakt. Op die onverharde parkeerplaats van het ijzeren strand, waar verder niemand was, alleen zij en ik tegenover elkaar.

Haar gezicht was bleek, met allemaal rode vlekjes en puistjes. Vooral haar kin en haar voorhoofd waren bezaaid met mee-eters en met littekentjes van het uitknijpen. Niet dat haar schaamteloze schoonheid daaronder te lijden had, maar zonder haar gebruikelijke laag foundation was haar gezicht toch

wat boller en minder volmaakt, een beetje treurig zelfs. Haar wat pruilende mond, met schrale lippen van de kou, zag er tamelijk anoniem uit zonder lippenstift. Maar haar ogen, die waren wel nog steeds heel bijzonder, van een smaragdgroene kleur die je in de natuur niet terugvond, met lange wimpers die geen mascara nodig hadden, en met een stille blik die een mysterie verhulde; die ogen die alle mensen op de aardbol kennen, tenminste, dat denken ze.

‘Die scooter van jou is geen gezicht, maar die stickers vind ik wel stoer.’ Ze keek me aan met die ontwapenende glimlach van haar, met haar rechte witte tanden en die kuiltjes in haar wangen.

‘Die heb ik er niet op geplakt,’ zei ik eerlijk, ‘dat heeft mijn broer gedaan.’ En dat was ook de enige reden waarom ik ze er niet af had gehaald.

‘Ik had een beetje gelogen aan de telefoon, maar alleen omdat je anders niet zou zijn gekomen. We gaan niet naar het centrum, maar naar Marina di S, en die Quartz van jou valt te veel op, die moet je hier laten staan.’

‘Hier?’ Ik keek om me heen. Het was een troosteloze plek, met heidestruiken en jeneverbessen die waren kromgebogen door de mistralwind. En verder alleen de ontoegankelijke zee.

‘Dan ga ik niet mee. Dat is minstens tien kilometer.’

‘Twaalf,’ preciseerde ze.

‘Dat halen we nooit samen op één scooter. Mijn vader belt de politie als ik niet voor het eten thuis ben.’

Dat was niet waar; al kwam ik om middernacht thuis, dan zou mijn vader alleen maar denken dat ik een normale meid van veertien was, en zou hij juist blij zijn.

‘Mijn sr kan wel tachtig, wat denk je wel? Ik kom niet uit Biella zoals jij. Als we opschieten, zijn we om zeven uur weer hier. Ik zit al dagenlang op dit plan te broeden. Waarom vertrouwt je me niet?’

Omdat je niet twaalf kilometer lang tachtig per uur kunt rijden met die hoge hakken. En omdat je een keer je hand op mijn schouder legde, maar daarna ineens was verdwenen. En toen je weer opdook negeerde je me en lachte je om de opmerkingen van de anderen.

Maar het ergste was dat ik haar al die dingen allang had vergeven.

‘Kom, stap op,’ beval ze me, terwijl ze naar voren schoof om plaats voor me te maken.

Aarzelend stapte ik van mijn Quartz af: ja, het was een wrak, maar het was ook de enige scooter die ik had en mijn vader zou zeker geen mooiere

voor me kopen, ook al hechtte hij nog zoveel waarde aan uiterlijke zaken.

‘Wat is er, ben je bang dat hij wordt gejat?’ lachte ze. ‘Door wie dan, de meeuwen?’

Ik stapte bij haar achterop. Beatrice gaf gas en daar gingen we op haar SR, die inderdaad was opgevoerd. Omlaag over de weg vol kuilen, langs de sterrenwacht en de vuurtoren, slalomend tussen de begroeiing waar het geurde naar zout, vochtige aarde, wilde dieren verstopt tussen de steeneiken.

Ik overwon mijn gêne en klemde mijn armen om haar middel, drukte mijn borst tegen haar rug. Bea liet me begaan, want ze voelde dat ik doodsbang was. Die snelheid was ik niet gewend. De banden slipten over het natte asfalt en zij gaf nog meer gas. Het voelde alsof we elk moment konden vallen.

We kwamen uit op de provinciale weg: een lange rechte tweebaansweg vol vrachtwagens en auto’s, maar geen enkele scooter. We begonnen met zeventig kilometer per uur iedereen in te halen, net als de regionale trein met de verlichte raampjes die richting het noorden reed, naar de plek waar ik mijn leven had achtergelaten.

In het westen, voorbij het pijnboombos, scheurde de zon de wolken open en zakte als een vuurbol in de zee. In het oosten lagen de heuvels, uitgehold door de steengroeven, al in het donker. We raasden balancerend op de doorlopende streep tussen de rijbanen, terwijl de autobestuurders naar ons seinden en toeterden om ons te waarschuwen dat we veel te hard gingen en ook nog eens met z’n tweeën op een scooter, wat verboden was. Ik deed mijn ogen dicht, ik had er nu al spijt van dat ik de deur uit was gegaan en dat ik naar haar had geluisterd. Op dat moment haalde Bea een hand van het stuur.

Met haar wollen handschoen aan nam ze mijn blote hand en kneep erin.

We wisten vrijwel niets van elkaar, ik kende haar verdriet niet en zij het mijne niet, maar blijkbaar voelden we er wel iets van aan, want haar vingers gleden over de mijne, streelden ze, en ik streefde de hare. En misschien kwam het daardoor, of misschien door de kou, dat ik onwillekeurig tranen in mijn ogen kreeg.

*

De boetiek heette Scarlet Rose. Ik weet zeker dat die nu al jaren dicht is, maar die winter in Marina di S bestond die zaak wel degelijk, met de schitterende etalages aan de grote winkelstraat, als eerste helemaal in kerstsfeer versierd.

Het leek wel een ruimteschip, met al die knipperende lichtjes.

Beatrice en ik bleven een tijdje voor de deur staan kleumen. Kijkend naar de toeristen uit Florence en zelfs uit Rome, die hun paraplu uitschudden en naar binnen gingen, in hun kleren van miljoenen lires.

Rondom ons werd Marina di S van alle kanten bestormd, zoals alleen in de weekenden en in het hoogseizoen gebeurde. Je kon over de hoofden lopen. Overal stonden popcornkarretjes, ballonverkopers, accordeonisten bij wie het winkelend publiek, beladen met aankopen, een paar munten in de pet wierp.

Ik krijg altijd een treurig gevoel bij die kustplaatsjes die alleen maar toeristentrekkers zijn en meer niet, zonder een andere reden dan dat ze aan zee liggen. Marina di S was en is precies dat: een verzameling huizen rondom een rijtje winkels, een haventje ter grootte van een pakhuis en zonder enige geschiedenis; een anonieme plek die zich af en toe heel wat verbeeldt en die geurt naar de typische *brigidino*-koeken, gebrande amandelen en stukken pizza. Maar die middag vond ik het een adembenemend stadje.

Beatrice hield me stevig tegen zich aan geklemd. Misschien was ze bang dat ik me op het laatste moment zou bedenken, maar hoe zou ik dat kunnen? Het bezorgde me zo'n roes dat ik op zaterdag in deze winkelstraat stond: dit was de eerste keer, arm in arm met een leeftijdgenootje, als twee samenzweerders. Ik wist dat dit alleen maar kon op een plek waar niemand ons kende, en dat Beatrice opvallend onopgemaakt was, verscholen onder een zwarte regencape in plaats van gehuld in een wolk van glitters, want daar ging het juist om: incognito blijven, niet gezien worden en niet herinnerd worden. Ze hield de capuchon op haar hoofd, de regencape dicht. Ze verzamelde moed. Nu ik eraan terugdenk is het eigenlijk fantastisch: alleen wij tweeën weten wat dat moment betekende.

Toen ze haar besluit nam, sleepte ze me mee naar de derde etalageruit: precies in het midden schitterde in het spotlicht de bewuste spijkerbroek, dat was zelfs mij meteen duidelijk. Hij was soepel en nauwsluitend als de staart van een zeemeermin en elke vierkante centimeter was bezaaid met Swarovski-kristallen. De rest van de paspop was naakt, hoe kon het ook anders: wat zou je nog willen toevoegen aan zo'n broek?

Bea staaarde ernaar en zei: 'Mijn moeder zei dat ze hem niet voor me wil kopen, ook niet voor Kerstmis, ook niet als het het enige is wat ik wil hebben. Wat een kutwijf.' Ze keek me aan. 'Jij weet niet wat een trut mijn moeder is, dat weet niemand.'

Ik zweeg, dat onderwerp was taboe geworden voor mij. Ik begreep dat het voor haar blijkbaar ook taboe was, want ze zei er verder niets meer over. Maar na even nadenken keek ze me recht in de ogen, met een vastberadenheid die ik nooit meer ben vergeten.

‘Ooit ga ik hier naar binnen en koop ik de hele winkel leeg,’ bezwoer ze me. ‘Met mijn eigen geld, dat ik dan zelf verdiend heb. Ik koop hem helemaal leeg. Dat zweer ik je. Ik heb nog nooit iets gejat en ik ga hierna ook nooit meer iets jatten. Maar vandaag moet ik het wel doen, om me te wreken, snap je?’

‘Ja,’ antwoordde ik. Want ik meende echt te begrijpen dat het jatten van die spijkerbroek een kwestie van leven of dood was. Ik nam me stellig voor om haar te helpen hem te pakken te krijgen, ook al zou ik worden aangehouden, geïdentificeerd en naar het politiebureau gebracht. Dan zou mijn vader mij voor de verandering eens komen ophalen in plaats van mijn broer, en dan kon ik tegen hem schreeuwen: ‘Zie je nou wat ervan komt? Zie je nou hoe ellendig ik me voel, hoe ongelukkig ik hier ben? Breng me alsjeblieft terug naar Biella.’

Beatrice trok haar regenjas uit, stopte hem in haar tas en deed haar haren goed. En als bij toverslag zag ze er ineens heel anders uit.

We gingen naar binnen. De verkoopsters waren allemaal druk bezig, maar toch merkte een van hen ons meteen op, ze liet haar blik eerst over Beatrice glijden en toen eerst verbaasd en daarna geërgerd op mij hangen. Ik zal geen tijd verspillen met beschrijven hoe ik erbij liep, op zo’n spannend moment. Ik greep altijd maar wat uit de kast, met als enige doel mezelf te bedekken en te verdwijnen. Maar in een dergelijke winkel had dat juist een omgekeerd effect. Nu keek ook Beatrice naar mij, en ze besepte dat mijn persoon ook te afwijkend was, net als mijn Quartz.

Maar we hadden de dans nu eenmaal geopend. En niemand op de wereld, niemand, kan zo goed dansen als Beatrice. Ze bracht haar lippen naar mijn oor en fluisterde: ‘Doe alsof je doofstom bent.’

*

Als eerste moet ik vertellen wat Beatrice aanhad. Niet alleen omdat ze haar hele toekomst, roem en rijkdom te danken zou hebben aan dat magische talent van haar om met bepaalde kleding al haar sporen uit te wissen. Maar ook omdat die hele diefstal, de uitvoerbaarheid ervan, juist gebaseerd was op haar vermomming.

Ze droeg een roomwit jasje van haar moeder, kort en om haar taille dichtgesnoerd met een ceintuur met een weelderige ivoren sluiting, waardoor ze er zo damesachtig uitzag dat ze minstens vijf jaar ouder leek.

Verder de laarsjes met hoge hakken die ik al had genoemd, van zacht, glanzend zwart leer.

En last but not least een lange fluwelen rok, eveneens zwart, vol ruches en versiersels van organza, van ik weet niet meer welke ontwerper, maar de verkoopster die ons had opgemerkt wist het wel, en ze trapte in de val. Zodra ze klaar was met haar klant kwam ze naar Beatrice toe om te zeggen wat een prachtige rok dat was en dat ze op de juiste plek was als ze iets zocht dat daarbij paste. Beatrice verzoon snel dat ze hem in Florence had gekocht, want daar woonde ze, samen met mij, haar arme, ongelukkige zusje.

In feite waren we die dag allebei veertien, alleen leek zij twintig en ik tien. Vanaf het begin was het als vanzelf duidelijk dat zij de hoofdrolspeelster zou zijn, en die wetmatigheid zou onze toekomst volledig bepalen. Ook de ultieme uitkomst, waardoor ik hier nu stiekem zit te schrijven, terwijl zij daar in het middelpunt van de wereld staat en iedereen het over haar heeft.

De verkoopster liep voor ons uit tussen de kledingrekken. Beatrice zei dat ze misschien wel een bloesje nodig had. Ze trok haar jas uit en deed haar tas af, en gaf die aan mij. Ze keek naar de tafel waarop blouses, shirts en topjes lagen uitgestald. Ik merkte dat haar ogen knalgroen en begerig waren geworden, alsof ze was behekt.

‘Ik wil ze allemaal passen,’ besloot ze, en ze liep naar het pashokje.

Braaf liep ik achter haar aan om voor het hokje te wachten. Ik zag nu en dan een glimp van haar lichaam terwijl ze zich uitkleedde: een arm, een schouder. Haar hand die naar buiten werd gestoken. ‘Nee, deze vind ik niks!’ riep ze. ‘Nu dat andere!’ Gretig, gebiedend. Toen kwam ze tevoorschijn. Ze liep recht naar de spiegel en bewonderde zichzelf. ‘Nee, die staat me niet.’ Boos.

Ze liet zich nog meer blouses, truien, vesten en pullovers brengen. ‘O ja!’ zei ze op een gegeven moment van achter het gordijn. ‘Hebt u misschien ook een beetje een aparte spijkerbroek die ik kan passen?’

De verkoopster was intussen totaal verdwaasd. Beatrice had een hele berg kleren verzameld, zowel binnen als buiten het pashokje. Intussen vertelde ze honderduit, dat haar vader een beroemde journalist was, dat haar tante in Parijs in een modeatelier werkte en dat ik, ach ja, een zeldzame ziekte had waardoor ik niet groeide, dat ik niet kon praten en dat onze moeder bijna

depressief was geworden. Bea bleef maar details toevoegen en haar verhaal verfraaien, ze was een geweldige verteller. Totdat eindelijk de bewuste spijkerbroek uit de etalage werd gehaald.

‘Dit is de laatste die we hebben in maat 38.’

Beatrice richtte zwijgend haar blik op de armen van de verkoopster waarover de spijkerbroek lag gedrapeerd, bijna als een levend wezen. Haar gezicht betrok, zo donker als een nachtelijk bos.

‘Nee, die is veel te opzichtig,’ oordeelde ze.

‘Geloof me, hij staat u vast beeldig. U zou hem met oudejaarsavond kunnen dragen, zelfs met een eenvoudig truitje kunt u ermee voor de dag komen.’

Het trof me dat die mevrouw haar met u aansprak, haar als een gelijke behandelde. Dat was mij nog nooit overkomen, in geen enkele winkel.

Het was even stil.

‘Nou, als u erop staat...’ zuchtte Beatrice.

Ze pakte de broek aan en trok zich weer terug. Zodra de verkoopster uit de buurt was, keek ze langs het gordijn en wenkte me.

Ze was zowat naakt, had alleen haar beha en string aan. Ik werd overvallen door een hevig, verward gevoel, iets tussen ongemak en aantrekkingskracht in. Maar zij had het niet in de gaten. Ze pakte het prijskaartje vast, klemde het stevig tussen haar duim en wijsvinger en liet het aan me zien: 432.000 lire.

‘Zie je dat?’ zei ze met grote ogen van opwinding. ‘Kun je nagaan!’

Ik was sprakeloos, nog los van de rol die ik moest spelen. Niet omdat het zo’n dure broek was, maar omdat het lichaam van Beatrice zonder kleren zo’n indrukwekkend schouwspel was. Zoiets als de Nikè van Samothrake, de Daphne van Bernini, maar ook als lava, als aarde, als iets smerigs. Ik had nooit gedacht dat iets moois zo pijnlijk kon zijn.

Ze trok de broek langzaam aan, terwijl ze haar blik neersloeg, en wachtte. Zoals mijn vader met zijn polaroidfoto’s voordat hij ze omdraaide: hij liet ze eerst ontstaan, wachtte eerst tot er uit het niets een schim opkwam die zijn waarheid onthulde, of zijn leugen. Het lukte haar om zich twintig seconden in te houden, met haar ogen dicht voor de spiegel. Toen sperde ze ze open. En ik kon de opwinding van haar gezicht aflezen.

Helverlicht door de witte spot daar in de beslotenheid van het pashokje, werkte dat beeld dat net was ontstaan, in spijkerbroek en beha, als een magneet.

Ik kon mijn ogen niet van haar afhouden, alsof ik gehypnotiseerd was.

Wie zou iemand zoals zij iets kunnen weigeren? Wie zou haar de rug toe kunnen keren of negeren? Het hele universum kon haar alleen maar liefhebben en haar benijden.

Alsof ze mijn gedachten raadde zei Beatrice: 'Iedereen op school heeft een hekel aan me, is dat je opgevallen? Ze doen aardig tegen me, maar ze kunnen me niet uitstaan, ze vragen nooit of ik met ze meega. Maar denk je eens in als ik op een ochtend zo naar school kom, wat zouden ze zich dan opvreten. Zie je het voor je? En mijn moeder zou het ook pijnlijk vinden, omdat ik jong ben en zij niet, omdat ik mooier ben dan zij. Snap je nou waarom ik het moet doen?'

Eerlijk gezegd snapte ik het nog steeds niet helemaal, maar ik wilde haar vriendin zijn.

Beatrice pakte allebei mijn handen vast, alsof we gingen trouwen.

'Ben je er klaar voor?'

'Ik ben er klaar voor.'

Ze glimlachte en keek me in de ogen.

'Dan moet je nu niet goed worden.'

Vlug trok ze de lange rok weer aan, terwijl ze de spijkerbroek aanhield, en kleepte zich verder aan, terwijl ze mijn naam riep: 'O, nee, Elisa!'

Wat wist zij van mijn verleden. Niets. En toch had ze me net gevraagd om te doen waar ik het beste in was: geen lucht meer in mijn longen voelen, geen grond meer onder mijn voeten; mijn hart bonzend alsof het elk moment kon barsten. Ze noemen het paniekaanvallen, maar voor mij waren het altijd eenzaamheidsaanvallen; ze waren begonnen op een specifieke ochtend in mijn kindertijd, waar ik zelfs over zou kunnen vertellen als het niet zo'n hartverscheurende herinnering was.

Naar adem happend rende ik het pashokje uit. Beatrice begon te gillen, waardoor er paniek uitbrak in Scarlet Rose. Ik stond te trillen. Iedereen kwam om me heen staan. Er kwam iemand aanrennen met een glaasje water.

'Frisse lucht!' smeekte Beatrice terwijl ze me meesleepte naar de uitgang. Ze huilde. Iemand stelde voor om een ambulance te bellen en zij reageerde wanhopig: 'Ja, doe maar snel! Mama, papa!' Ze riep om onze denkbeeldige ouders. Ik hield zo lang mijn adem in dat ik bijna blauw aanliep. Zij trok ongemerkt haar laarsjes uit en stopte ze in haar tas. Ze gooide de deur open. En het enige wat ik daarna nog weet is dat we begonnen te rennen.

We renden zo hard we konden, hijgend baanden we ons een weg door de drukke winkelstraat, en daarna omlaag door de slecht verlichte steegjes, wegduikend achter dubbel geparkeerde auto's, rakelings langs de muren. Uitgeput kwamen we bij de scooter aan, die we aan het begin van de Via Aurelia hadden achtergelaten.

Beatrice zette haar helm op, gaf mij de mijne, deed de standaard omhoog en barstte in lachen uit.

'Je was grandioos, Eli, grandioos!'

Eli had ze me genoemd. Het voelde bijna alsof we zusjes waren die samen de hoofdrol speelden in hetzelfde verhaal, zo intiem: een Siamese tweeling. Ik was trots op mezelf, op ons. Nog nooit had ik me zo goed gevoeld, ook niet toen ik met de hoogste cijfers van de lagere school was gekomen, en evenmin toen ik met de hoogste cijfers en met lof was geslaagd voor het diploma van de middenschool.

We scheurden door de duisternis, enkel verlicht door de autolichten, op die zaterdagavond die, net als in de film, het middelpunt van het leven vormde. Een snelle stop om te tanken en toen weer door met zeventig kilometer per uur, of harder als het kon. Toen we bij het ijzeren strand aankwamen werden de kust en de zee alleen beschenen door de maan. De hemel was zo helder dat je de sterrenbeelden Stier en Tweelingen kon herkennen.

Ik stapte van haar sr en pakte mijn Quartz.

'Het spijt me dat het me niet is gelukt om ook een broek voor jou te jatten,' zei ze terwijl ze de motor uitzette. 'Maar je mag deze wel lenen.'

Ze tilde de rok op om hem te laten zien. In het koude maanlicht ontvlamden de Swarovski-kristallen.

'*Bea*,' zei ik, het was de eerste keer dat ik haar zo noemde. 'Die kan ik toch niet aantrekken.'

'Waarom niet?'

'Je ziet toch hoe ik eruitzie?' Ik glimlachte bijna verontschuldigend.

'Jij weet niks,' antwoordde ze ernstig. 'Kom maandag na de lunch bij me langs, Via dei Lecci 17. Dan laat ik je iets zien wat nog niemand heeft gezien.'

'Ik weet niet of ik kan...'

'Je kunt wel.'

Het was al laat. Zonder nog iets te zeggen raasden we de helling af, zij voorop, ik achter haar. Zoals het lange tijd zou zijn: voor en achter de spie-

gel, de fotocamera, de computer, zij in het licht en ik in de schaduw, zij die praat en ik die luister, zij die wordt en ik die kijk.

Maar die avond reden we achter elkaar aan en haalden we elkaar om beurten in. Zij op haar fonkelnieuwe SR, ik op mijn ouwe wrak. We hotsten over de kuilen, omzeilden de wortels van de pijnbomen die scheuren in de weg hadden gemaakt, schreeuwden en joelden. We waren door het dolle heen.

Het was na negenen toen we de stad in kwamen. Bij de rotonde van de Via degli Orti ging zij rechtsaf en ik linksaf. We namen afscheid met de claxon en met het draadje van die belofte dat ons nog aan elkaar verbond: tot maandagmiddag na schooltijd.

Toen was de droom voorbij. Terwijl ik voor ons huis parkeerde voelde ik die vertrouwde knoop weer in mijn maag. En ik zag het licht branden in de keuken op de bovenverdieping, waar alleen mijn vader op me wachtte.